

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Bán Gergely Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Vigh, Vágó és Kemenes Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen szerződés teljesítése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2017. június 30. napján kelt 36.G.41.927/2016/15. számú ítélete ellen az alperes által előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a kiegészítéssel hagyja helyben, hogy az alperest kötelezi a 160.565,86 (százhatvanezer-ötszázhatvanöt euró és nyolcvanhat eurócent) után 2013. december 3. napjától a kifizetés napjáig járó évi 8 % mértékű késedelmi kamat megfizetésére.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 500.000 (ötszázezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

1.

A felperes keresetében a felek között 2013. november 4-én létrejött Megállapodás - a továbbiakban: Megállapodás - 6. pontjában vállalt megghiúsulási kötbér helyébe lépő fizetési kötelezettség és a régi

Ptk. 198. § (1) bekezdése alapján 160.565,86 euró és perköltség megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

2.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A felperes által érvényesített díjigény összecszerúságát nem vitatta, fizetési kötelezettségét azonban nem ismerte el. A régi Ptk. 4. § (4) bekezdése alapján hivatkozott arra, hogy a felperes késedelmes adatszolgáltatásával meghiúsította szerződésben vállalt kötelezettségének teljesítését, így felróható magatartása folytán díjigényt nem érvényesíthet. A régi Ptk. 201. § (2) bekezdése szerinti feltűnő értékaránytalanságra is hivatkozott, valamint azzal érvelt, hogy a Megállapodás aláírásakor kényszerhelyzetben volt, -E..... távhőellátása volt veszélyben - így a felperes a szorult helyzetét kihasználva olyan feltételeket kötött ki, amelyek objektíve teljesíthetetlenek. A Megállapodást fogyasztóként kötötte, így az abban szereplő szerződési feltétel tisztességtelenségére is hivatkozott. A szerződés szerinti díjtartozás csak kötbér lehet, melyre tekintettel a régi Ptk. 247. § (1) bekezdése alapján kérte annak 90%-os mérséklését.

3.

Az elsőfokú bíróság az alperest a kereseti kérelemmel egyezően marasztalta és kötelezte arra, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 160.565,86 eurót, valamint 3.667.890 forint perköltséget.

3.1.

Az ítéletben tényként állapította meg, hogy a felperes mint eladó az alperessel mint vevővel 2013. június 14-én földgáz adásvételi szerződést kötöttek, amelyben az alperes az ott rögzített minimális átvételi kötelezettség és szerződött mennyiség legalább 70%-ának átvételére vállalt kötelezettséget azzal, hogy ennek hiányában (alulvételezés) az átvett és a vállalt mennyiség közötti különbözetre a felperes kötbért jogosult felszámítani. A felek a szerződést 2013. július 1. napjának 6 órájától 2014. július 1. napjának 6 órájáig, egy éves időtartamra kötötték, mely időszak alatt az alperes bankgarancia nyújtására is kötelezettséget vállalt. A szerződés 2. számú melléklete tartalmazta a szerződött mennyiséget és a szerződött teljesítmény értéket, míg az annak mellékletét képező általános szerződési feltételek (ÁSZF) 14.5. pontja az alulszállítás, alulvételezés és túlvételezés esetén alperest terhelő kötbérfizetési kötelezettségről rendelkezett. A szerződést a felperes az ÁSZF 18.3. pontjában meghatározott feltételek esetén volt jogosult azonnali hatállyal felmondani, egyebek mellett abban az esetben, ha az alperes a szerződésben meghatározott garanciát vagy más biztosítékot nem biztosítja, illetve az megszűnik.

A felperes 2013. október 17-én kelt levelében a szerződést 2013. november 6. napjára rendkívüli felmondással felmondta, valamint tájékoztatta az alperest, hogy az ÁSZF 14.5. pontja alapján a teljes időszakra vonatkozó meghiúsulási kötbért érvényesíti.

A felek 2013. november 4-én Megállapodás elnevezéssel egyezséget kötöttek egymással. Ebben előzményként rögzítették a felperes felmondását és annak okát, hogy az alperes a bankgarancia nyújtására vonatkozó kötelezettségének nem tett eleget. A D. pontban a felperes kijelentette, hogy hajlandó visszavonni a rendkívüli felmondást a rögzített feltételekkel. A földgáz adásvételi szerződést a Megállapodás 1. pontjában módosították, időtartamát lecsökkentették, 2013. július 1. 6 órától 2014. január 1. 6 óráig határozták meg. A 6. pontban az alperes vállalta, hogy minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy a felperes és a 2014. január 1. 6 órai kezdő időponttól őt ellátó új földgázkereskedő között legkésőbb 2013. november 25-ig olyan Megállapodás jöjjön létre, melynek értelmében az új földgázkereskedő a szerződés szerinti éves minimum mennyiség általa 2014. január 1. napjától tényszerűen át nem vett részét, valamint a felperes által a fogyasztási hely ellátásával lekötött rendszerkapacitásokat átveszi olyan feltételek mellett, melyek a felperesre nézve a szerződés feltételeinél semmiképpen sem hátrányosabbak. Rögzítették, hogy amennyiben az új Megállapodás 2013. november 25. napjáig nem kerül aláírásra a felperes és az új földgázkereskedő által, a felperes jogosult az alperestől követelni azt az összeget, amelyet az ÁSZF 14.5. pontja (meghiúsulási kötbér) alapján a rendkívüli felmondás fentiek szerinti visszavonása hiányában követelhetne. A „félreértések elkerülése érdekében” rögzítették azt is, hogy az adott pont alapján az alperes által fizetendő összeg nem minősül kötbérnek, az felróhatóságtól függetlenül fizetendő és a fizetési kötelezettség beálltának kizárólagos objektív feltétele, hogy (i) az eladó az új Megállapodást 2013. november 25. napjáig ne írja alá, és (ii) erről a tényről legkésőbb a vonatkozó terhelő levél megküldésével egyidejűleg írásban tájékoztassa az alperest. Az új Megállapodás felperes részéről történő aláírásának elmaradása semmilyen körülmények között nem minősül a Ptk. szerint joggal való visszaélésnek. Kikötötték, hogy ebben az esetben a felperes legkorábban 2013. november 26-án jogosult kiterhelni 418.000 euró összeget, amit az alperes a terhelő levél kiállításától számított 8 naptári napon belül vállalt megfizetni.

3.2.

Az elsőfokú bíróság a régi Ptk. 198. § (1) bekezdésének, 201. § (2), 209. § (1) bekezdésének, 236. § (2) bekezdésének b) pontja és (3) bekezdései felhívását követően az ítélet jogi indokolásában

kifejtette, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható volt, hogy a felperes nem kötbérigényt érvényesített, így a régi Ptk. kötbérre vonatkozó rendelkezései a jogvita elbírálása során nem voltak alkalmazhatóak. A felek egyértelműen kikötötték, hogy a felperes által követelhető összeg nem minősül kötbérnek, hanem az a szerződésszegés esetére meghatározott konkrét jogkövetkezmény, amelyet a polgári jog külön nem nevesít. A feleknek a régi Ptk. 200. § (1) bekezdésében foglalt szerződéskötési szabadság elve alapján lehetősége volt arra, hogy a Megállapodás rendelkezéseibe ütköző magatartást ily módon szankcionálják. A dispozitivitás elvéből kiindulva jogszerűen köthették ki a szerződésszegés jogkövetkezményeként az alperes ezen fizetési kötelezettségét.

Az elsőfokú bíróság az alperes érdemi védekezésének nagy részét a régi Ptk. 236. § (3) bekezdésében meghatározott érvénytelenségi kifogásokként vizsgálta, azonban egyiket sem találta megalapozottnak. Nem osztotta álláspontját, hogy fogyasztónak minősülne, mivel elismerte, hogy távhőt termelő feladatokat lát el, a földgáz adásvételi szerződés is távhő szolgáltatására vonatkozó gazdasági tevékenységét segítette elő és ahhoz szorosan kapcsolódott a 2013. november 4-én létrejött Megállapodás. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes nem fogyasztói minőségében kötötte meg a Megállapodást, ezért a tisztességtelenségre alapított kifogás nem helytálló, de azért sem, mert az érintett kikötés nem általános szerződési feltétel, a felek tárgyalások alapján egyeztek meg az alperes fizetési kötelezettségében. E körben nem volt jelentősége annak, hogy a földgáz adásvételi szerződés esetében az ÁSZF tartalmazta a kötbérre vonatkozó szabályokat. A meghallgatott tanúk vallomásai az egyedi megtárgyalás tényét erősítették meg, és nem volt a perben arra vonatkozó adat, hogy a felperes más szerződéses viszonylatokban is ilyen kikötést alkalmazott volna, így a Megállapodás nem volt blankettaszerződésnek tekinthető.

Az elsőfokú bíróság vizsgálta azt az alperesi érvelést is, hogy a felperes magatartása hiúsította-e meg a Megállapodás 6. pontjában foglaltak teljesítését és ezért nem köteles a teljesítésre. A felek közötti elektronikus levélváltása alapján megállapította, hogy 2013. november 11-től folyamatosan kapcsolatban álltak egymással, néhány napon belül a felperes megválaszolta az alperes leveleiben foglaltakat, ezekből az is kitűnt, hogy a kért adatokat rendelkezésére bocsátotta, a válaszadásban számottevő késedelem nem mutatkozott meg. A bíróság dr. **J. J.**, **D. G.** és **G. I.** tanúvallomásai alapján sem talált olyan kirívó felperesi mulasztást, ami a meghiúsulással összefüggésben az alperes álláspontját alátámasztotta volna. Dr. **J. J.** felperes jogi munkakörben dolgozó munkavállalójának vallomásából azt emelte ki, hogy a tanú elmondása szerint nem érkezett olyan

alperesi jelzés, hogy amennyiben valamilyen adatot nem ad a felperes, úgy meghíúsul az új Megállapodás. Az elkészült Megállapodás tervezetét követően az alperes nem jelezte, hogy azt nem hajlandó aláírni, a tanú a kényszerítést és a felperesi ráhatást nem erősítette meg. **D. G.** és **G. I.** tanúvallomásai alapján azon alperesi hivatkozások sem voltak alaposak, hogy a felperes felróható magatartása vezetett az új Megállapodás megkötésének meghíúsulásához, illetve az nem konszenzuson, nem a felek közös akaratán nyugodott. Annyiban helytálló az alperes érvelése, hogy a jóhiszemű joggyakorlás Ptk.-ban rögzített elvével nem egyeztethető össze a Megállapodás 6. pontjának az a kikötése, hogy az új megállapodás felperes részéről történő aláírásának elmaradása semmilyen körülmények között nem minősül joggal való visszaélésnek. nem lehetne jogszerűnek értékelni egy olyan esetet, ha például a felperes szándékosan akadályozná meg az új Megállapodás létrejöttét, azonban ilyen magatartást a felperes nem fejtett ki, mivel az alperes nem tudta a harmadik személyekkel folytatott egyeztetéseknek azt a szintjét elérni, hogy legalább személyes egyeztetés létrejöjjön a felperes és az új kereskedő között.

A kényszerhelyzetre vonatkozó alperesi érvelés körében az elsőfokú bíróság a régi Ptk. 210. § (4) bekezdésére utalva kifejtette, hogy a kényszerhelyzet fennállásához elengedhetetlen, hogy a jogellenes magatartást tanúsító idézze elő ezt az állapotot a másik fél sérelmére. Megítélése szerint azonban ilyen felperesi magatartás megvalósítását nem lehetett megállapítani. Nem találta elfogadhatónak azt az alperesi érvelést sem, hogy a gáz átvételére vonatkozó kötelezettség lehetetlen szolgáltatásra irányult, mivel ez a kötelezettség az alperest csak abban az esetben terhelte, ha nem talál új földgázkereskedőt a felperes számára. Az alperes kötelezettsége tehát összetett volt abból a szempontból, hogy új földgázkereskedő felkutatására és új Megállapodás megkötésének elősegítésére is kiterjedt a szolgáltatása, amellyel így lehetősége volt az alulvételezés jogkövetkezményei alóli mentesülésre. Mivel a szolgáltatás és ellenszolgáltatás viszonylatában értelmezhető a feltűnő értékaránytalanság, azt a kötbér helyébe lépő díjtartozás tekintetében nem alkalmazható. Tekintettel arra, hogy a Megállapodásban a nemteljesítés jogkövetkezményeként kötötték ki az alperes fizetési kötelezettségét, így helytálló az a felperesi érvelés, hogy e szerződéses rendelkezés vonatkozásában ez nem értelmezhető. Mivel a felek kifejezetten úgy rendelkeztek a Megállapodásban, hogy a díjat nem lehet kötbérnek tekinteni, így a kötbér mérséklésére vonatkozó szabályok sem alkalmazhatók.

Az ítélettel szemben fellebbezést előterjesztő alperes elsődlegesen a Pp. 253. § (2) bekezdése szerinti megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján eljárási szabálysértés miatt a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta. A fellebbezés indokolása szerint az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértéseket vétett, megsértette a Pp. 3. § (3) bekezdését, mert a felek tájékoztatási kötelezettségének teljes körűen nem tett eleget, a régi Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdését, valamint 277. § (4) bekezdését, amely a felek együttműködési kötelezettségéről és a jóhiszemű joggyakorlásról rendelkezik, és nem alkalmazta megfelelően a Pp. 206. §-át sem.

4.1.

A Pp. 3 § (3) bekezdésének megsértése körében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ugyan kifejtette, hogy miért nem minősül fogyasztónak, és utalt arra, hogy ennek hiányában a kikötés tisztességtelenségére csak akkor hivatkozhatna, ha az általános szerződési feltételnek minősül, azonban erre vonatkozóan a bizonyítási kötelezettséggel kapcsolatos kioktatást nem adta meg. Ebben az esetben bizonyíthatta volna, hogy a felperes általános szerződési feltételei már tartalmazták a hátrányára módosított feltételeket, és a módosító Megállapodás „kvázi” általános szerződési feltételeket módosító Megállapodásnak lenne tekinthető. Ez esetben fogyasztónak kellett volna minősíteni, és a tisztességtelen kikötés ténye is megállapítható lett volna. Utalt a régi Ptk. 205/A. § (3) bekezdésében írtakra, valamint arra, hogy önmagában a Megállapodás 6. pontját az ÁSZF részének lehetett volna minősíteni, és lehetőséget kellett volna adni arra, hogy bizonyítsa, e kikötést a felperes másokkal szemben is alkalmazta.

4.2.

A régi Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdésének, valamint 277. § (4) bekezdésének megsértése körében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta kellő súllyal és kellő alapossággal a felperes Megállapodás teljesítése során tanúsított magatartását, az általa hivatkozott tényeket részben figyelmen kívül hagyta, részben pedig nem értékelte. A Kommentár magyarázata alapján hangsúlyozta, hogy egyes atipikus jogviszonyok szabályozása körében kiemelt jelentősége van az alapelvekben megfogalmazott követelmények teljesülésének, az adott esetben pedig a Megállapodás egy bonyolult és körülményesen megvalósítható eredménykötelmet tartalmaz igen rövid határidővel, így ezek figyelembevételével kellett volna az elsőfokú bíróságnak a felperes magatartását értékelni. Utalt arra, hogy a Megállapodás 6. pontja kifejezetten kizárja a felperesi eljárás vonatkozásában a joggal való visszaélésre történő hivatkozást, ami mutatja a felperesi

hozzaállást. Álláspontja szerint a csatolt okirati bizonyítékok igazolják, hogy a felperes alapvető kötelezettségét elmulasztotta, a Megállapodás teljesítését megakadályozta, de annak lehetetlenülése körében a közrehatása legalábbis megállapítható.

4.3.

A régi Ptk. 277. § (4) bekezdése szerinti, a szerződés teljesítése során fennálló együttműködési kötelezettség körében arra mutatott rá, hogy a korlátozottan rendelkezésére álló időre és szakértelmének hiányára tekintettel kellett volna vizsgálni a felperes eljárásának az adott helyzetben elvárható megvalósulását. Olyan esetben, amikor mindössze 14 munkanap állt rendelkezésére egy olyan Megállapodás közvetítőként történő összehozására, amelyre vonatkozóan szakértelemmel nem rendelkezett, az az ítéleti megállapítás, hogy „számottevő késedelem” és „kirívó mulasztás” a felperes részéről nem történt, különösen nagyvonalúnak minősíthető. Az adott esetben ezt szigorúan és megszorító jelleggel kellett volna értékelni. Megállapítható, hogy a felperes bizonyos értelemben együttműködött ugyan vele, de az együttműködés minősége a körülmények alapján elvárható intenzitástól jelentősen elmaradt, amely közvetlen kihatással volt a Megállapodás teljesülésének lehetetlenülésére. Ennek a terhe azonban a felperesre esik, aki az egyeztetéseket magatartásával akadályozta és hátráltatta, így kívánt mentesülni a szerződéses kötelezettségeinek elmulasztásából adódó felelősség alól. Kifejtette, hogy ha a jogosult maga hiúsítja meg a teljesítést még a teljesítési határidő lejárta előtt, az jogosulti késedelemnek tekinthető, ebben az esetben a kötelezettnek nem szükséges a teljesítést valósággal felajánlani, elégséges, ha kifejezi a szolgáltatás teljesítésére való készségét. Az alperes teljesítési készsége pedig a felek közötti levelezésből egyértelműen kitűnik, ahogyan az is kimutatható, hogy a teljesítéshez szükséges kéréseket az általa ismert körülmények ellenére a felperes csak nagyon lassan teljesítette, melyek értékelését az elsőfokú bíróság elmulasztotta.

4.4.

A Pp. 206. §-a, azaz a bizonyítékok nem megfelelő értékelése körében az ítéletnek a lehetetlen szolgáltatásra vonatkozó indokaira utalt, mivel álláspontja szerint a szerződéses időtartam lerövidítésével együtt kellett volna járnia a szerződés szerint átvenni vállalt gázmennyiség és a biztosítékok csökkentésének is, ezzel szemben az elsőfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy az év második felére eső gázmennyiség új földgázkereskedő általi megvétele megfelel az alperes általi átvételnek, így nem irányult lehetetlen szolgáltatásra a megállapodás. Azonban változatlanul a

12 havi időszakra eső mennyiséget kellett megvásárolnia, és az ehhez kapcsolódó biztosítékot nyújtani, így az adott szerződés fizikailag teljesíthetetlen volt.

5.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, és kérte az alperes másodfokú perköltségben marasztalását. A Pp. 146. § (5) bekezdésének c) pontjára hivatkozva keresetét a per tárgyát képező követelésnek eredetileg nem érvényesített késedelmi kamatára mint járulékára is kiterjesztette. Pontosított nyilatkozatában az új Ptk. 6:48. § (1) bekezdése és 6:155. § (1) bekezdése alapján kérte a megjelölt tőkeösszeg után 2013. december 3. napjától a tényleges kifizetés napjáig terjedő időszakra évi 8 százalékos mértékű késedelmi kamat megfizetésére is kötelezni az alperest.

Álláspontja szerint a fellebbezés alaptalan, mert az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntése szempontjából releváns és a tényállás megállapításához szükséges bizonyítást lefolytatta, a helyes tényállás alapján megalapozott döntést hozott, a bizonyítékokat helyesen és okszerűen mérlegelte, így a fellebbezésben hivatkozott eljárási szabálysértés nélkül hozta meg az ítéletét.

5.1.

A Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltak körében utalt arra, hogy az alperes csak általánosságban hivatkozott az említett kikötés tisztességtelenségére, ezzel összefüggésben annak általános szerződési feltétel jellegére nem, ennek ellenére az elsőfokú bíróság a 2016. szeptember 21-én tartott tárgyaláson megfelelően osztotta ki a bizonyítási terhet, és megfelelően adott tájékoztatást arról is, hogy az alperes köteles a kikötés tisztességtelenségét bizonyítani. Nem terhelte kioktatási kötelezettség arra vonatkozóan, hogy egy szerződéses kikötés milyen oknál fogva minősülhet tisztességtelennek, és hogy milyen további hivatkozásokat terjesszen elő. Rámutatott azonban arra, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi állításokkal ellentétben külön tájékoztatás nélkül is elvégezte a Megállapodás általános szerződési feltétel jellegének vizsgálatát és megállapította, hogy az nem minősül ilyennek. Utalt arra, hogy értelmezhetetlen az az alperesi állítás, hogy a Megállapodás „kvázi” általános szerződési feltételeket módosító Megállapodásnak tekinthető. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság kellő súllyal és kellő alaposággal vizsgálta a Megállapodás megkötésével és teljesítésével kapcsolatosan tanúsított magatartását, e körben a tényeket megfelelően feltárta és értékelte. Tanúvallomások is megerősítik, hogy az alperes kezdeményezte a Megállapodás megkötését, ami tárgyalások eredményeként jött létre, nem egyoldalúan dolgozta ki, és nem

kényszerítette az alperesre, akit nem terhel semmilyen bonyolult és körülményesen megvalósítható eredménykötelem. Vitatta azt az állítást, hogy közvetítői tevékenységet kellett végeznie, csak meg kellett volna jelölnie, hogy kivel akar új szerződést kötni és jelezni az igényt, valamint az új kereskedőjét a megfontoláshoz szükséges információkkal kellett ellátnia.

5.2.

Az elsőfokú bíróság megfelelő tájékoztatást adott a bizonyítási teher körében is, és helyesen állapította meg, hogy az alperes erre vonatkozóan még értékelhető tényelőadást sem tett. Hangsúlyozta, hogy a Megállapodás alperes kezdeményezésére történt, és megkötése kedvezőbb helyzetbe hozta, mint amilyen anélkül lett volna a felmondás következtében, mivel az ÁSZF 14.5. pontja alapján meghiúsulási kötbérfizetési kötelezettsége keletkezett. A módosító Megállapodással azonban fizetési kötelezettségének mértéke csökkent és további időt kapott arra, hogy a téli időszakban még két hónap alatt nagy mennyiségű földgázt tudjon átvenni, és ezzel a kötbér helyébe lépő díj összegét jelentős mértékben csökkentse figyelemmel arra, hogy a felmondással már 2013. november 6-án megszűnt volna a szerződés. Álláspontja szerint az adott helyzetben elvárható mértéket meghaladóan együttműködött az alperessel a Megállapodás megkötése és a teljesítése során. A fellebbezés Pp. 206. §-ának megsértésére vonatkozó indokok körében vitatta a megjelölt eljárási szabálysértést és az alperes előadását, hogy a Megállapodás alapján 6 hónap alatt 12 havi mennyiséget kellett volna átvennie figyelemmel arra, hogy maga az adásvételi szerződés sem írt elő átvételi kötelezettséget, hanem az alulvételezés szerződéses jogkövetkezményét határozta meg. Végül kifejtette, hogy az alperesnek felróhatóan nem is jutott olyan helyzetbe, hogy olyan magatartást fejtson ki, amely tekintetében a joggal való visszaélés érvényesülése vizsgálható lett volna, mert az alperes egyetlen földgázkereskedőt sem irányított hozzá, hogy az át nem vett földgáz mennyisége és a lekötött kapacitás átadása tárgyában egyeztessenek, és egyáltalán felmerülhessen a Megállapodás megkötésének általa való megtagadása, vagy a megtagadás körülményeinek a vizsgálata.

6.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, így azt az ítéletábra teljes terjedelmében vizsgálta felül és megállapította, hogy az alperes fellebbezése nem alapos.

6.1.

A fellebbezés hatályon kívül helyezésre is irányult a Pp. 252. § (2) bekezdésére figyelemmel, így az ítélet tábla elsőként az e körben kifejtetteket vizsgálta, mivel ezek megalapozottsága esetén az ítélet érdemi felülbírálatára nincs lehetőség. Az alperes eljárási szabálysértésként a Pp. 3. § (3) bekezdésének és a Pp. 206. §-ának megsértésére, valamint a bizonyítékok téves értékelése folytán téves tényállás megállapítására hivatkozott.

6.2.

A Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti kioktatási kötelezettség körében rámutat az ítélet tábla arra, hogy az alperes a keresettel szemben előterjesztett érdemi ellenkérelmében (5. sorszám alatt 2016. szeptember 16-án benyújtva) tisztességtelenségre kifejezetten nem hivatkozott, azt állította, hogy a kötbérnek megfelelő díj kiterhelése a régi Ptk. 4. § (4) bekezdésébe ütközik. A 2016. szeptember 21. napján tartott első tárgyaláson érvelt először azzal, hogy a Megállapodásnak az a kikötése, hogy a felperes a felróhatóságtól függetlenül is igényt tarthat a díjra súlyosan tisztességtelen. Ennek azonban jogszabályi alapját nem jelölte meg, így az elsőfokú bíróság az általános hivatkozásához igazodóan adta meg tájékoztatását. A felperes ezt követő, 7. sorszámú beadványa (2016. október 18-án kelt) 3.7. pontjában a kikötés tisztességtelenségével kapcsolatosan utalt a régi Ptk. 209/A. § (2) bekezdésében írtakra, valamint arra, hogy e kikötést nem az ÁSZF, hanem a módosító Megállapodás tartalmazza, amelyben a felek közösen állapodtak meg. A felperes ezen érvelésére az alperes további, érdemben vitató tényelőadást nem tett, a folytatódó eljárásban azonban egyéb védekezéséhez kapcsolódóan bizonyítási indítványokat terjesztett elő, és okiratokat csatolt, valamint az elsőfokú bíróság bizonyítási eljárást folytatott le abban a körben, hogy a Megállapodás milyen előzetes egyeztetést követően, milyen tartalommal jött létre. A felek, így alperes is csatolta a Megállapodás aláírását megelőzően készült szerződéstervezeteket, amelyek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a 6. pontban foglalt kikötés nem minősül általános szerződési feltételnek, mivel abban a felek az alperes kezdeményezésére (Megállapodásban Előzmények D pontja) tárgyalások eredményeként egyeztek meg. Ilyen rendelkezést ugyanis a földgáz adásvételi szerződés nem tartalmazott, a Megállapodásban foglalt kötelezettségeket, annak tartalmát, köztük a 6. pontot a felek egyedileg tárgyalták meg, amit a tanúvallomások és az előzetes levelezés is bizonyít. A felperes helytállóan hivatkozott fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy az elsőfokú bíróság erre vonatkozó külön tájékoztatás nélkül is elvégezte a Megállapodás általános szerződési feltétel jellegének vizsgálatát, és e körben mindkét fél, így az alperes is lehetőséget kapott arra, hogy a bizonyítékait, indítványait előterjessze. Kialakult és egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettség formális elmulasztása nem jelent eljárási

szabálysértést abban az esetben, ha a per anyagából megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a Pp. 164. § (1) bekezdése és a vitatott tények, tényállítások figyelembevételével a felek erre vonatkozó indítványai alapján megfelelően lefolytatta. Ez az adott esetben is egyértelműen megállapítható, így az alperes alaptalanul hivatkozik a tájékoztatási kötelezettség megsértésére, de ez az eljárási szabálysértés nem is eredményezné automatikusan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését az 1/2014. (VI.30.) PK vélemény 5. pontjának első részére figyelemmel. Az alperes a fellebbezésében nem utalt további bizonyítékra és utólag sem terjesztett elő olyan bizonyítékot vagy indítványt, amivel azt kívánta igazolni, hogy a Megállapodás 6. pontja a régi Ptk. 205/A. § (1) bekezdése szerinti általános szerződési feltételnek felel meg, így a további bizonyítás elrendelésének nem is volt alapja.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes nem minősül a régi Ptk. 685. § d) pontja szerinti fogyasztónak és a Megállapodás az e) pontban szabályozott fogyasztói szerződésnek, így az alperes legfeljebb a régi Ptk. 209/A. § (1) bekezdése alapján az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló tisztességtelen kikötés megtámadására lehet jogosult. Védekezését így az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a régi Ptk. 236. § (3) bekezdése szerinti megtámadási kifogásként. Ugyanakkor a fogyasztói szerződések esetében az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, illetve a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt kikötés tisztességtelensége eredményezhet semmisséget, amennyiben a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak, a fogyasztó által kötött fogyasztói szerződésben lévő olyan kikötés, amelyet a felek egyedileg megtárgyaltak, nem minősülhet tisztességtelennek.

6.3.

Az alperes további eljárási szabálysértésként a Pp. 206. §-át jelölte meg, ami a bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozó szabályokat tartalmazza. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok téves, nem megfelelő értékelése folytán téves tényállást állapított meg, s abból téves jogi következtetésre jutott. Az ítéletábra azonban ezzel az alperesi állásponttal nem ért egyet, mivel a per adataiból egyértelműen kitűnik, hogy az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás eredményét, a bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően, egyenként és összességében is értékelte, az ítéletben kitért a tanúvallomásokra, figyelembe vette a felek által csatolt okiratokat. Ezek értékelése során olyan kirívó, okszerűtlen vagy iratellenes következtetést nem vont le, ami lehetővé tenné a másodfokú bíróság számára a bizonyítás eredményének a

felülmérlegelését. Az alperes fellebbezésében egyébként is csak általánosságban érvelt, nem jelölte meg konkrétan, hogy álláspontja szerint milyen bizonyítékot hagyott figyelmen kívül az elsőfokú bíróság, illetve a rendelkezésre álló bizonyítékokat miként kellett volna másként értékelni. A fellebbezés e körben kizárólag a Megállapodás tartalmára tér ki, az alperesi érvelés kifejezetten a Megállapodás lehetetlen szolgáltatásra vonatkozó részét emeli ki arra hivatkozással, hogy a szerződéses időtartam lerövidítése miatt az átvenni vállalt gázmennyiséget és ehhez kapcsolódóan a biztosítékok körét is csökkenteni kellett volna. Ezzel az érveléssel azonban a másodfokú bíróság nem ért egyet, de az elsőfokú ítélet indokolását e körben szükségesnek látja kiegészíteni, illetve pontosítani az alábbiak szerint.

6.4.

A felek azzal, hogy a felperes igényének alapját képező, 2013. november 4-én kelt Megállapodással a korábban létrejött földgáz adásvételi szerződést egyezséggel módosították, a régi Ptk. 240. § (3) bekezdésében foglaltak szerint jártak el, azaz a szerződésből eredő vitás, illetve bizonytalan kérdéseket közös megegyezéssel úgy rendezték, hogy kölcsönösen engedtek egymásnak. A Megállapodás létrejöttének időpontjában ugyanis a kiindulási helyzet az volt - ahogyan arra az Előzmények címszó alatt A-F. pontban maguk is utaltak -, hogy a földgáz adásvételi szerződés felmondása folytán a felperes a szerződés megszűnésére hivatkozott és meghiúsulási kötbérigénye volt az ÁSZF 14.5. pontja alapján. Az alperes ezt az igényt és a felperes felmondását vitatta, valamint kezdeményezte a szerződés fenntartását 2014. január 1. napjáig. Ebben a helyzetben kötötték meg és hozták létre azt a Megállapodást, amely szerint a földgáz adásvételi szerződés nem szűnik meg, mert a felperes a felmondását visszavonja, de a szerződést rövidebb időtartamra tartják fenn az eredeti, 2014. július 1. napi határozott időtartamhoz képest. A meghiúsulási kötbéreként járó összegre ugyan a felperes továbbra is igényt tartott, de annak alapjába beszámíthatóvá tették a módosított időtartamig átvett mennyiséget, illetve megállapodtak abban is, hogy az alperes az eredeti szerződéses időtartamra lekötött kapacitásra maga helyett új vevőt hozhat, aki legalább az eredeti adásvételi szerződés feltételeivel azonos, de annál a felperesre nem hátrányosabb feltételekkel átveszi a szerződés szerinti mennyiséget. A felperes e körben helytállóan hivatkozott fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy ezáltal az alperes elkerülte azt a helyzetet, hogy a földgáz szállítása felfüggesztésre kerüljön, és további időt nyert arra, hogy egy másik kereskedőt találjon, aki 2014. január 1. napjától biztosítja az ellátását, ami a 2013. november 6-ára szóló felmondás folytán már e korábbi időpontban megszűnt volna. Az alperesnek a további időtartam alatt lehetősége nyílt jelentős mennyiségű gáz átvételére is, amit a Megállapodás 6. pontjában kalkulált

418.000 euró és a ténylegesen átvett mennyiség eredményeként mutatkozó, jelen perben érvényesített összeg közötti különbség is mutat. Mindebből következik, hogy az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a lerövidített időtartam alatt fizikailag nem tudott ugyanannyit vételezni, mint 12 hónap alatt, így lehetetlen volt a szolgáltatás. A Megállapodás ugyanis fizikai átvételi kötelezettséget nem írt elő, sőt illet az eredetileg megkötött földgáz adásvételi szerződés sem tartalmazott, mindössze az alulvételezés esetét rendezte. **G. I.** tanúvallomása (12. jkv. 7. oldal első bekezdés) igazolja, hogy az alperes maga sem számolt azzal, hogy a 12 hónapra számított mennyiség átvételére lehetőség lesz, ennek ellenére vállalta a Megállapodásban írt feltételeket, és igyekezett minél többet átvenni, hogy a fizetendő összeg csökkenjen.

7.

Mindezek alapján az ítéletábra megállapította, hogy a fellebbezésben megjelölt eljárási jogszabályhelyek megsértése hiányában a fellebbezésben megjelölt indokok alapján a hatályon kívül helyezésre nincs lehetőség. Az elsőfokú ítéletet ezért érdemben vizsgálta és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a releváns tényeket a döntéshez szükséges mértékben feltárta, azokat nagyobb részében rögzítette is, az ítéletábra azonban a tényállást az alábbiakkal kiegészíti.

7.1.

A felek a földgáz adásvételi szerződés részét képező ÁSZF 11. pontjában a késedelmi kamat mértékéről rendelkeztek, a 11.1. pont szerint amennyiben valamelyik fél késedelembe esik fizetési kötelezettségével, a késedelem idejére, azaz a késedelembe esés napjától a tényleges fizetés napjáig referencia kamat plusz 8% mértékű kamat fizetésére köteles. A 11.2. pont a referencia kamat mértékét a késedelembe esés hónapjának első munkanapján jegyzett, a Reuters Monitor Money Rate Service vonatkozó oldalán közzétett 1 hónapos EURIBOR bankközi kamattal egyezően határozza meg. A felperes 2013. november 26-án a 418.000 euró díjtartozásra vonatkozó terhelő levelét 2013. december 2-i esedékességgel kiállította, amelyet 2014. április 2-án a ténylegesen átvett mennyiségre tekintettel helyesbített és a módosított terhelő levél alapján az alperes tényleges díjtartozását 160.565,86 euróban jelölte meg, amit az alperes nem egyenlített ki a megadott határidő alatt.

7.2.

A felek a Megállapodás tartalmát a szerződésmódosítás előtt e-mailben küldött szerződéstervezeteikben, illetve tárgyalásaik során az alábbiak szerint egyeztették.

Az alperes 2013. október 22-én írt levelében kezdeményezte a rendkívüli felmondásra tekintettel a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetését 2014. január 1. napjával, amelyben javaslatot tett arra is, hogy gondoskodik az új földgáz szállítója részéről a felperestől általa át nem vett földgáz mennyiség átvételéről. A felperes 2013. október 31. napján adott válaszában jelezte, hogy hajlandó a rendkívüli felmondás visszavonására és a szerződéses időtartam módosítására, de jelezte a későbbi Megállapodás 6. pontjában elfogadott igényét. Ezzel egyidejűleg mind az alperes, mind a felperes (utóbbi 2013. október 31. napján) e-mailben küldte meg a szerződéstervezetet, amelyre az alperes 2013. november 4-én kelt e-mail üzenetében válaszolt és minimális javaslattal maga is megküldte a szerződés tervezetét. Ezt követően került sor november 4-én mindkét fél által a Megállapodás aláírására.

7.3.

2013. november 25-ig a felperes az alperes új földgázkereskedőjével nem kötötte meg az adásvételi szerződést, de a felek több levelet is váltottak egymással ezen időpontig. A Megállapodás aláírását követően, 2013. november 11-én kelt e-mail üzenetében az alperes kérdésként fogalmazta meg, hogy az új kereskedő mely átvételi ponton, milyen kapacitást, milyen áron vehetne át. Kérdését a november 13-án, **G. I.** igazgató által jegyzett e-mailben megismételte, melyet követően november 15-én a felperes részéről **H. P.** táblázatban összefoglalva küldte az új kereskedővel kötendő szerződés paramétereit, köztük a szerződött mennyiséget, az átadás-átvételi pont megjelölését és az arra vonatkozó rendelkezéseket. November 18-án írt e-mailben az alperes azt kifogásolta, hogy a megadott mennyiségi adatok számítása nem felel meg a szerződésben rögzítetteknek, mert nem veszi figyelembe a legutóbbi időszakban átvett mennyiséget, amit november 19-én kelt e-mail válaszában a felperes korrigált és pirossal jelezte a korrigálásra vonatkozó adatot. Az alperes november 20-án tett további észrevételt, amire a felperes ugyanaznap reagált, ebben az alulvételezési kötbér mértékét javította. További, november 22-én kelt levelében az alperes a „take or pay” kötelezettség számadatait kérte korrigálni, amit a november 25-én kelt válaszában a felperes megtett, pirossal jelezve a további korrekciókat.

8.

A tényállást fenti kiegészítést meghaladó részében az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, az ennek alapján hozott döntésével az ítéletábra teljes egészében, indokaival pedig nagyobb részben egyetért.

8.1.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a Megállapodás konszenzussal jött létre a felek között, annak feltételeit a felek a megkötését megelőzően egyeztették és figyelemmel voltak a kialakult helyzetben fennálló vitás kérdésekre, amelyet a Megállapodással rendeztek. E körben a másodfokú bíróság visszaüt az előzőekben kifejtettkre, amely szerint a Megállapodás egyezséggel megvalósult szerződésmódosítás volt, a felek az eredeti adásvételi szerződés időtartamát módosították, valamint az alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy az eredeti, 2014. július 1. napjáig lekötött és a szerződés módosult lejáratáig át nem vett mennyiséghez igazodó összeget a felperesnek megfizeti, amennyiben az új földgázkereskedője az adott mennyiség átvételére nem köt a felperessel a megadott időpontig adásvételi szerződést. Az alperes ezáltal lehetőséget kapott arra, hogy fizetési kötelezettsége alól mentesüljön, valamint a Megállapodás rendezte a fizetendő összeg kiszámításának a módját. Az elsőfokú bíróság azt is helytállóan állapította meg, hogy az alperes kötelezettsége nem minősül kötbérnek, noha alapja az ÁSZF 14.5. pontjának a meghiúsulási kötbérre vonatkozó rendelkezése, azonban a felek a régi Ptk. 200. §-a alapján megtehették, hogy utóbb az alperes által fizetendő összeg jogcímét módosítsák. Ebből következik, hogy a ténylegesen fizetendő összeg kötbérként való mérséklésére nem volt lehetőség.

8.2.

Az elsőfokú bíróság indokolását az ítélet tábla annyiban pontosítja, hogy az alperes által vállalt fizetési kötelezettség nem a Megállapodás rendelkezésébe ütköző magatartás szankciója volt, szemben az ítélet 7. oldal második bekezdésének 4-5. mondatában írtakkal, hanem az alapszerződés megszegéséhez - nevezetesen a bankgarancia átadásának az elmulasztásához - és ennek szankciójaként az egy éves időtartamra szóló adásvételi szerződés felperes általi felmondásához kapcsolódott. A felmondás folytán vált kötelezetté az alperes a meghiúsulási kötbér fizetésére a felperes Megállapodás megkötése előtti álláspontja szerint, amit a felmondás indokával együtt az alperes vitatott. A Megállapodással, ahogyan arra annak Előzmény részében is utaltak, a felek ezt a jogvitát rendezték, kölcsönösen engedve egymásnak. A felperes a rendkívüli felmondását visszavonta, és a szerződés időtartamát lerövidítették, 2014. január 1. napjáig az alperes további földgázt vásárolhatott a felperestől, fizetési kötelezettségét pedig a korábbtól eltérően határozták meg, és lehetőséget biztosítottak arra, hogy olyan új földgázkereskedőt találjon, aki hajlandó az általa át nem vett mennyiség felperestől való megvételére a szerződés feltételeinek megfelelően. Ezáltal az alperes akár teljes egészében mentesülhetett a korábbi felmondás folytán a szerződésből eredő jogkövetkezmények alól. A felek erre figyelemmel megtehették, hogy kizárják a kötbérre vonatkozó szabályok alkalmazását, és rögzítsék, hogy a felperesnek az új földgázkereskedővel

szerződéskötési kötelezettsége nem áll fenn. Nem vitás, hogy a felperes az új földgázkereskedővel 2013. november 25. napjáig nem kötött másik szerződést, ennek elmaradása azonban nem róható a felperesre, magatartása jogosulti késedelemként nem értékelhető, valamint a régi Ptk. 277. § (4) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettségének is eleget tett a tényállás kiegészítésben leírtak szerint (7.3. pont).

8.3.

Az ítéletábra nem osztotta az alperes fellebbezésében kifejtetteket a régi Ptk. 4. § (4) bekezdése és a 277. § (4) bekezdésének megsértése körében, mert az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat és tanúvallomásokat, különösen dr. J. J. tanúvallomását megfelelően értékelte és helytállóan, valamennyi körülmény megfelelő súlyú értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperest semmilyen mulasztás nem terhelte, alapvető kötelezettségét teljesítette, az alperes számára a Megállapodás 6. pontjában foglaltak teljesítését nem akadályozta. Az iratokhoz csatolt, 2013. november 25-e előtti levelezés (F/7 és 5/A/2) nem támasztja alá, hogy a felperes az együttműködési kötelezettségét megsértette. Dr. J. J. tanúvallomásában is megerősítette (9. jkv. 3-4. oldal), hogy az új partnerrel, vevővel kötendő szerződés tartalmára vonatkozó adatokat a földgáz adásvételi szerződés 2. számú melléklete tartalmazta, egyedül az átadás-átvételi pont lehetett kérdéses, erre azonban kialakult iparági gyakorlat van, amely kellő iránymutatást adhatott. Az alperesnek nem volt olyan hivatkozása, hogy konkrétan azért nem jött létre az általa hozott vevővel az új adásvételi szerződés, mert a felperes valamely adatot nem adott meg, csak általában hivatkozott a felperes késedelmére. A csatolt levelezés sem utal arra, hogy az alperes az új földgázkereskedőjét, akivel a felperesnek a további részleteket egyeztetnie kellett volna, megjelölte. Az alperes számára minden adat rendelkezésre állt ahhoz, hogy érdemi tárgyalásokat folytathasson az új szolgáltatóval, a további adatot pedig a felperes a levelezés során rendelkezésére bocsátotta, illetve a szükséges mértékben korrigálta. A Megállapodás 6. pont első bekezdésének utolsó mondataiban a felek kifejezetten utaltak arra, hogy az új Megállapodás megkötéséhez szükséges mértékben a szerződés szerinti titoktartási kötelezettség alól felmentik egymást annak érdekében, hogy a szükséges adatok közölhetőek legyenek az új földgázkereskedővel. Miután a Megállapodás szerint 2013. november 25. napjáig olyan új megállapodást kellett kötnie a felperesnek az új földgázkereskedővel, aki a 2014. július 1. napjáig lekötött és alperes által át nem vett mennyiséget olyan feltételek mellett veszi át, amelyek az eredeti adásvételi szerződés feltételeinél nem hátrányosabbak, az alperesnek az eredeti szerződésben rögzítettek alapján valamennyi adat rendelkezésére állt, hogy e szerződéses kötelezettségének eleget tegyen. Nem merült fel adat arra,

hogy az alperes a megadott határidőben olyan ajánlattal rendelkezett, amely szerint a szerződéskötéshez a felperes tevőleges magatartására lett volna szükség. Az ítélet tábla osztja a felperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtett érvelését a körben, hogy az alperesnek a megállapodás alapján nem kellett közvetítői tevékenységet végezni, ilyen irányú kötelezettség és felelősség nem terhelte, mindössze meg kellett volna jelölnie, hogy kivel kíván új szerződést kötni a földgázzal történő ellátás körében, és jeleznie az új földgázkereskedő felé azt az igényt, hogy a felperestől az általa át nem vett földgázt és a lekötött kapacitást átvenné, azaz mindössze az ehhez szükséges és az eredeti szerződésből ismert információkkal kellett ellátnia. A további szerződéses feltételeket már a felperesnek kellett az új, lehetséges szolgáltatóval kialakítania. Utal az ítélet tábla arra, hogy a Megállapodás 6. pontjának az ún. felelősség kizárásra vonatkozó, alperes által támadott kikötése az adott esetben nem bírt jelentőséggel, mert a felperes nem is került olyan helyzetbe, hogy az új szolgáltatóval az új megállapodás megkötését megtagadja, mivel az alperes a lehetséges partnert nem tárta elé.

9.

A Fővárosi Ítélet tábla a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helytálló és kiegészített indokokkal hagyta helyben.

10.

A felperesnek a tőke utáni késedelmi kamatra vonatkozó keresetkiterjesztése folytán az alperest a másodfokú tárgyaláson pontosított mértékű késedelmi kamat megfizetésére is kötelezte a Megállapodás 8. pontja folytán alkalmazandó földgáz adásvételi szerződéshez kapcsolódó ÁSZF 11.1. és 11.2. pontjaira, valamint a Megállapodás 6. pontjának harmadik bekezdésében foglalt fizetési határidőre és a 418.000 euró összeget tartalmazó eredeti terhelő levél kiállításának időpontjára is figyelemmel. A felperes pontosított nyilatkozatában az ÁSZF szerinti referencia kamat + 8% mértékű késedelmi kamathoz képest mindössze a 8%-ot érvényesítette, ami a szerződésben a felek által kikötött kamatmértéket nem haladta meg. Az eredetileg nem érvényesített járulékra vonatkozó keresetkiterjesztés pedig a Pp. 146. § (5) bekezdés c) pontja alapján nem minősül keresetváltoztatásnak, így az nem ütközik a Pp. 247. § (1) bekezdése szerinti keresetváltoztatás tilalmába.

11.

A sikertelen fellebbezésre tekintettel az ítéletábra az alperest kötelezte a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes jogi képviselésével felmerült másodfokú perköltésének megfizetésére, amelynek során az ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), valamint (5)-(6) bekezdései alapján mérlegeléssel, a másodfokú eljárás kisebb munkaterhének figyelembevételével részben mérsékelt összegben állapította meg. Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére is az alperes köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2018. év április hó 5. napján

. Sándor Ottó s.k.

a tanács elnöke

dr. Buglyó Gabriella s.k.

előadó bíró

dr. Balsai Csaba Zoltán s.k.

bíró

A kiadmány hitelül:

bírószági tiszttviselő